Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.01.2020, sp. zn. 8 Tdo 1584/2019, ECLI:CZ:NS:2020:8.TDO.1584.2019.1

Číslo: 32/2020

Právní věta:

Jednání pachatele, který v úmyslu získat neoprávněný finanční prospěch vyhrožuje poškozenému zveřejněním takových informací týkajících se jeho intimního života, které s ohledem na jejich obsah jsou způsobilé jej ohrozit v jeho profesním postavení nebo v partnerském životě, lze považovat za pohrůžku jiné těžké újmy podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku. Přitom je podstatná pachatelova představa o tom, že oběť bude vnímat zveřejnění takové informace jako újmu, jejíž hrozba mu umožní uskutečnit jeho záměr.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 15.01.2020

Spisová značka: 8 Tdo 1584/2019

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Vydírání

Předpisy: § 175 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného M. M. proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 9. 2019, sp. zn. 3 To 228/2019, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 6 T 136/2017.

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 4. 4. 2019, sp. zn. 6 T 136/2017, byl obviněný M. M. uznán vinným pokusem zločinu vydírání podle § 21 odst. 1 k § 175 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku. Odsouzen byl podle § 175 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku za tento pokus zločinu a sbíhající se přečin poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku, jenž mu byl uložen trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 27. 10. 2017, sp. zn. 8 T 98/2017, který nabyl právní moci dne 10. 11. 2017, k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 67

odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 a § 69 odst. 1 tr. zákoníku mu byl uložen peněžitý trest ve výši 150 000 Kč s náhradním trestem odnětí svobody v trvání jednoho roku a podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku trest propadnutí mobilního telefonu IPhone 6. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl zrušen výrok o trestu z trestního příkazu Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 27. 10. 2017, sp. zn. 8 T 98/2017, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo tímto zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byl poškozený s nárokem na náhradu nemajetkové újmy odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Krajský soud v Ostravě jako soud odvolací usnesením ze dne 20. 9. 2019, sp. zn. 3 To 228/2019, odvolání obviněného podané proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl.

II.
Dovolání a vyjádření k němu

3. Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal obviněný prostřednictvím obhájce z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. dovolání, jímž brojil především proti závěru o naplnění všech znaků skutkové podstaty pokusu zločinu vydírání podle § 21 odst. 1, § 175 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku, neboť nebyl naplněn znak spočívající v pohrůžce jiné těžké újmy, jenž ani není zákonem blíže definován. Tento pojem vysvětluje jen judikatura, která jej vykládá jako ohrožení subjektivních občanských práv v majetkové nebo osobní sféře postiženého subjektu v takové míře, že svou závažností má stejný dopad jako pohrůžka těžkou újmou, a je třeba přihlížet též k závažnosti možného narušení osobních, rodinných, pracovních či podnikatelských nebo jiných vztahů poškozeného. V tomto smyslu však v přezkoumávané věci k naplnění uvedeného znaku nedošlo.

4. Zmíněný nedostatek obviněný odvozoval i z neúplnosti skutkových zjištění, neboť v popisu skutku, v němž musí být uvedeny rozhodné okolnosti takovým způsobem, aby z nich bylo zřejmé, čím měl poškozenému hrozit, jakož i konkretizace toho, v čem spočívala pohrůžka jiné těžké újmy, která musí dosahovat srovnatelné intenzity jako pohrůžka násilí, nejsou uvedeny všechny rozhodné skutečnosti. Podle obviněného v popisu skutku soud nahradil nedostatek skutkových zjištění výroku citací zákonného znaku, což pro závěr o správnosti právní kvalifikace nestačí, když absentují rozhodné okolnosti, které jsou neúplně či nejednoznačně pouze domýšleny v odůvodnění.

5. Skutek neuvádí nic k tvrzení, že obviněný měl na poškozeného kompromitující materiály, a podle odůvodnění se mělo jednat o jakousi přípravu před samotným útokem. Pokud měl na schůzce, která proběhla dne 23. 11. 2017, poškozenému sdělit, že má zakázku spočívající v diskreditaci osoby poškozeného a že se zaměřil na jeho intimní život, který sice není trestný, ale v případě jeho zveřejnění by mohl být důvodem jeho ponížení, z výroku nevyplývá ani obsah informace, která měla být zveřejněna. Neobjasněny zůstaly i materiály, jež měl obviněný údajně předat svým klientům, přičemž je zřejmé, že zmínka o postupném předávání informací celostátním médiím, a i ve vymezení „choulostivých situací“, je výraz skutkové věty nejednoznačný a nekonkrétní.

6. Vadné právní posouzení jako zločinu vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku obviněný spatřoval v nedostatku intenzity pohrůžky jiné těžké újmy, kterou v činu mu za vinu kladeném je seznámení veřejnosti se sexuální orientací poškozeného, a skutečnost, která ve výroku nezazněla, že poškozený měl do svého poslaneckého bytu placeného z peněz daňových poplatníků zvát mladé homosexuální partnery. Podle obviněného však tyto informace nejsou v žádné podobě způsobilé přivodit újmu, tím méně vážnou, a není obvyklé, aby vedly k narušení kariéry těchto osob. Obdobné informace prochází médii jako banální i u osob stojících v hierarchii veřejného života „na výsluní“, natož pak u poškozeného, který v rozhodné době působil jako poslanec mediálně neznámý, a ani v následujícím období nebyl úspěšný ve volbě do senátu, nikoli však v důsledku jemu způsobené újmy, nýbrž z důvodu poklesu preferencí KSČM. Za rozhodnou skutečnost obviněný považoval i to, že poškozený si

byl jist, že žádné kompromitující obrazové záznamy, fotografie či videozáznamy o intimních schůzkách neexistují, a tudíž si musel být vědom, že nemůže být zveřejněna žádná informace, která by mu způsobila jinou těžkou újmu. Vzhledem k tomu i soudy spíše než odkaz na homosexuální vztahy obviněného škodlivý dopad zveřejněné informace pro poškozeného spatřovaly v tom, že si „zval do poslaneckého bytu placeného z peněz daňových poplatníků mladé homosexuální partnery, což by mohlo výrazně ovlivnit pracovní život poškozeného“.
7. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství (§ 265h odst. 2 tr. ř.) k dovolání obviněného s poukazem na dosavadní průběh řízení a obsah napadených rozhodnutí uvedl, že ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, jak byla popsána ve výrokové části odsuzujícího rozsudku, vyplývá, že obviněný poškozenému prezentoval ony kompromitující materiály, jimiž údajně disponoval, jako opatřené s cílem vyvolat „totální diskreditaci jeho osoby“ a zároveň jako způsobilé dosáhnout jeho ponížení s tím, že by se na sebe ani on „nechtěl dívat v tak choulostivých situacích“. Takto vyjádřené skutkové okolnosti považoval za dostatečné pro závěr o naplnění znaku jiné těžké újmy ve smyslu § 175 odst. 1 tr. zákoníku.

8. K výhradám obviněného státní zástupce připomenul ustálenou rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, podle níž lze uváděné vyjádření pohrůžky pachatele považovat za plně způsobilé naplnit zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2017, sp. zn. 3 Tdo 298/2017). Nemohla obstát ani námitka, že případné zveřejnění materiálů týkajících se sexuální orientace poškozeného není způsobilé přivodit mu jakoukoli újmu, natož pak újmu tzv. vážnou, jelikož přímo ze skutkové věty výrokové části odsuzujícího rozsudku vyplývá, že ony kompromitující materiály se měly týkat „intimního života“ poškozeného, přičemž již v minulosti bylo judikováno, že i protiprávní nátlak pachatele na poškozeného spočívající v pohrůžce zveřejněním erotické fotografie poškozeného může být považován za natolik významný zásah do jeho osobního života, aby jím byl naplněn znak trestného činu vydírání spočívající v pohrůžce jiné těžké újmy (srov. rozhodnutí č. 25/2012 Sb. rozh. tr.). Rovněž připomenul, že intenzitu pohrůžky i z hlediska ustálené rozhodovací praxe soudů zvyšuje právě hrozba jejího uveřejnění prostřednictvím tisku, rozhlasu, televize či veřejně přístupné počítačové sítě (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 2014, sp. zn. 7 Tdo 1205/2014).

9. Protože státní zástupce z uvedených důvodů posouzení skutku jako pokusu zločinu vydírání podle § 21 odst. 1 k § 175 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku shledal správným, kdežto námitky obviněného uvedené v dovolání nedůvodné, a vzhledem k tomu, že v odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí se soudy se všemi rozhodnými skutečnostmi v potřebné míře vypořádaly, navrhl, aby je Nejvyšší soud v neveřejném zasedání konaném za podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř.

III.
Přípustnost dovolání

10. Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve shledal, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno oprávněnou osobou podle § 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.). Po tomto zjištění posuzoval, zda námitky obsahově odpovídají důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., na jehož podkladě obviněný dovolání podal, neboť napadená rozhodnutí a řízení jim předcházející může Nejvyšší soud jako soud dovolací přezkoumat jen podle dovolání relevantně opřeného o některý z důvodů vymezených v ustanovení § 265b odst. 1, 2 tr. ř.

11. Tento důvod lze uplatnit, pokud rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jeho prostřednictvím je možné namítat zásadně vady právní, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán

vinným (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. II. ÚS 279/03). Označený dovolací důvod musí být v dovolání skutečně obsahově tvrzen a odůvodněn konkrétními vadami, které jsou dovolatelem spatřovány v právním posouzení skutku, jenž je vymezen v napadeném rozhodnutí, a teprve v návaznosti na takové tvrzené a odůvodněné hmotněprávní pochybení lze vytýkat i nesprávná skutková zjištění, např. vztahující se k jiné právní kvalifikaci, která měla být podle dovolání použita. Podkladem pro posouzení správnosti právních otázek ve smyslu uvedeného dovolacího důvodu je proto skutkový stav zjištěný soudy prvního, příp. druhého stupně (srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu např. ve věcech ze dne 9. 4. 2003, sp. zn. I. ÚS 412/02, ze dne 24. 4. 2003, sp. zn. III. ÚS 732/02, ze dne 9. 12. 2003, sp. zn. II. ÚS 760/02, ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. III. ÚS 282/03, ze dne 15. 4. 2004, sp. zn. IV. ÚS 449/03, aj.).

12. Nejvyšší soud však připouští, že se zásada, s níž jako dovolací soud přistupuje k hodnocení skutkových námitek, nemusí uplatnit bezvýhradně, a to v případě zjištění, že nesprávná realizace důkazního řízení má za následek porušení základních práv a svobod ve smyslu dotčení zásadních požadavků spravedlivého procesu [srov. článek 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení č. 209/1992 Sb., dále „Úmluva“) a články 36 až 40 Listiny základních práv a svobod (usnesení č. 2/1993 Sb., dále „Listina“)]. Nejvyšší soud je tak v zájmu zjištění, zda nedošlo k porušení práva na spravedlivý proces v oblasti dokazování, povinen se i důkazními nedostatky zabývat, protože na základě článků 4, 90 a 95 Ústavy České republiky je vždy povinností Nejvyššího soudu řádně zvážit a rozhodnout, zda k takovému porušení skutečně došlo (srov. citované stanovisko Ústavního soudu ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14).

IV.
Důvodnost dovolání

13. Nejvyšší soud podle obsahu podaného dovolání shledal, že takovou námitkou, která sice na zvolený dovolací důvod nedopadá, ale mohla by vést k porušení práva na spravedlivý proces ve smyslu článku 6 Úmluvy nebo článků 36 a 40 Listiny, je výhrada směřující proti nedostatkům v popisu skutku, což by v případě pravdivosti tvrzení obviněného mohlo mít dopad na správnost použité právní kvalifikace. Proto bylo nutné nejprve posoudit, zda ve věci nedošlo k porušení procesních zásad takovým způsobem, který by znamenal nerespektování pravidel spravedlivého procesu, a tedy zda lze pro posouzení správnosti použité právní kvalifikace vycházet ze skutku, jak byl zjištěn a popsán.

14. Výhrady obviněného směřovaly proti popisu skutku pro nedostatek okolností dokladujících, v čem měla spočívat hrozba pohrůžkou, aby odpovídala charakteru a intenzitě jiné těžké újmy, a že ani další znaky skutkové podstaty zločinu vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku nejsou uvedeny v tzv. skutkové větě výroku odsuzujícího rozsudku a ani odůvodnění není pro učiněné právní závěry dostatečné.

15. Nejvyšší soud poukazuje na to, že skutek, v němž je spatřován pokus zločinu vydírání podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku k § 175 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku, jímž byl obviněný uznán vinným, spočíval podle výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně v tom, že „od přesně nezjištěné doby v listopadu 2016 do odpoledních hodin dne 29. 11. 2016 z blíže nezjištěného místa v XY v úmyslu získat neoprávněný finanční prospěch, poté, co si nejprve obstaral telefonní kontakt na poslance Parlamentu České republiky, poškozeného R. Č., tím způsobem, že jeho asistentovi J. K. sdělil, že má na poškozeného kompromitující materiály a že se s ním chce setkat, poté, co mu byl J. K. předán telefonický kontakt na poškozeného, tohoto kontaktoval na tel. čísle XY prostřednictvím komunikační aplikace Whatsapp ze svého mobilního telefonu zn. IPhone 6, ve kterém měl vloženou sim kartu s účastnickým číslem XY, domluvil si s poškozeným schůzku, která proběhla 23. 11. 2016 v 18:00 hod. v kavárně v pasáži L. v XY, kde poškozenému sdělil, že má zakázku od 6 až 7 lidí, která by měla spočívat v totální diskreditaci jeho osoby, a že se proto zaměřil na intimní život poškozeného, který

sice není trestný, ale v případě jeho zveřejnění by mohl být důvodem jeho ponížení, a poškozenému sdělil, že se mu jeví jako sympatický a čestný člověk, a proto materiály nepředá svým klientům, čímž byla schůzka ukončena, avšak obviněný následně poškozeného opětovně prostřednictvím svého mobilního telefonu kontaktoval v aplikaci Whatsapp a ve zprávě ze dne 25. 11. 2016, 12:30 hod. poškozenému, který se nacházel v místě bydliště v XY mimo jiné sdělil, že mu při osobním setkání v L. sice slíbil, že se zachová čestně, a to, co bylo předmětem jednání nijak nepoužije, avšak s ohledem na tříměsíční práci jeho lidí, nasazení operativní techniky a použití aut bude po poškozeném požadovat úhradu nákladů nejpozději do 2. 12. 2016, a to ve výši 675 000 Kč s tím, že pokud bude mít poškozený zájem, dostane po zaplacení částky veškerou pořízenou dokumentaci, poškozenému též sdělil, že za předpokladu uhrazení požadované finanční hotovosti bude moci celou záležitost považovat za vyřízenou, a když poškozený obviněnému sdělil, že toto neakceptuje, tak obviněný mu k jeho rozhodnutí neuhradit požadovanou částku opětovně prostřednictvím aplikace Whatsapp sdělil, že sice respektuje jeho rozhodnutí částku neuhradit, ale není charita, a proto mu nezbude nic jiného, než vše postupně předávat celostátním médiím, pustit to do světa a postupně „masírovat“ veřejnost, a že on by se na sebe nechtěl dívat v tak choulostivých situacích, což poškozený vnímal jako pohrůžku způsobilou jej ohrozit v profesním postavení či partnerském soužití, tudíž téhož dne věc oznámil Policii České republiky, obviněný dne 29. 11. 2016 opětovně kontaktoval poškozeného, že mu stále neodpověděl a že k předání materiálů médiím dojde pravděpodobně dne 6. 12. 2016, s poškozeným si domluvil schůzku, která měla proběhnout dne 30. 11. 2016 v 10:00 hod. opět u pasáže L. v XY, ke které však již nedošlo, neboť obviněný byl dne 29. 11. 2016 zadržen Policií České republiky“.

16. Na podkladě tohoto skutkového zjištění je k námitce obviněného o jeho neúplnosti třeba připomenout, že skutek je to, co se ve vnějším světě objektivně stalo, zatímco popis skutku je slovní formou, jejímž prostřednictvím se skutek odráží ve vyjadřovacích projevech lidské komunikace. Pro rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení je významný samotný skutek a nikoli jeho popis, protože trestní stíhání se vede ohledně skutku a nikoli ohledně popisu skutku (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1337/2015, ze dne 24. 2. 2010, sp. zn. 8 Tdo 179/2010, či nález Ústavního soudu ze dne 6. 10. 2005, sp. zn. II. ÚS 83/04, aj.), lze přisvědčit obviněnému, že v popisu skutku musí být okolnosti, za nichž byl spáchán, popsány tak, aby odrážely znaky skutkové podstaty trestného činu, jímž byl uznán vinným. Současně je vhodné zdůraznit, že uvedení všech detailů ke každé z rozhodných okolností vystihujících některý z objektivních či subjektivních znaků předmětné skutkové podstaty přímo ve výroku rozsudku nelze na soudech opodstatněně požadovat. Zásadně postačí, rozvedou-li tyto podstatné okolnosti, které jsou v posuzovaném případě konkrétním obsahem zákonných znaků skutkové podstaty uvedených v ustanovení trestního zákoníku, podle kterého byl čin obviněného právně posouzen, dále v odůvodnění spolu s nosnými důvody svého rozhodnutí (srov. rozhodnutí č. 43/1999 – I. Sb. rozh. tr., usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 9. 2006, sp. zn. IV. ÚS 333/06, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2003, sp. zn. 5 Tdo 1328/2003, aj.). Skutková věta má stručně a výstižně vyjadřovat žalovaný skutek, kterého se obviněný podle zjištění soudu dopustil (srov. rozhodnutí č. 41/2002-I. Sb. rozh. tr., a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. 15 Tdo 1198/2012). Nelze absolutně vyloučit zhojení vady skutkové věty cestou odůvodnění, pokud se jedná o bližší rozvedení výroku v odůvodnění rozhodnutí, nikoli o konstatování skutkové okolnosti (znaku skutkové podstaty), jež v samotném výroku uvedena není. Odůvodnění rozhodnutí je totiž nutno pojímat jako vyložení (demonstraci) myšlenkových úvah, jež vedly k výroku rozhodnutí, přičemž právě v něm (ve skutkové větě) musí být znaky skutkové podstaty výslovně obsaženy tak, aby samotný výrok mohl se zřetelem k ní, tedy k jejímu zákonnému vymezení, co do své určitosti obstát (srov. nález Ústavního soudu ze dne 4. 11. 2004, sp. zn. IV. ÚS 182/04).

17. Posoudí-li se z těchto hledisek popsaná skutková zjištění, není možné výhradám obviněného proti nim přisvědčit, protože soud prvního stupně dodržel požadavky uvedené v § 120 odst. 3 tr. ř., neboť

uvedl, v čem spočívá objektivní a subjektivní stránka trestného činu (skutková věta obsahuje úplný popis skutečností rozhodných pro naplnění skutkové podstaty trestného činu), jímž byl obviněný uznán vinným. Rovněž se soud při popisu jednání obviněného neomezil, byť jen v některých směrech, na citaci těchto zákonných znaků, naopak jsou uvedeny dostatečně konkrétně veškeré skutečnosti charakterizující každý ze znaků uvedeného pokusu zločinu. Popis skutku z hlediska naplnění znaků skutkové podstaty daného trestného činu mohl být dostatečným podkladem pro správné právní závěry, protože ve skutkové větě rozhodnutí jsou výslovně obsaženy rozhodné okolnosti tak, aby samotný skutek mohl se zřetelem k ní, tedy k jejímu zákonnému vymezení, co do své účinnosti obstát (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2001, sp. zn. IV. ÚS 386/2000, ze dne 29. 3. 2003, sp. zn. IV. ÚS 565/02, nebo ze dne 6. 10. 2005, sp. zn. II. ÚS 83/04).

18. V přezkoumávané věci je v činu, jehož popis je obsažen ve skutkové větě výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, shledán pokus zločinu vydírání podle § 21 odst. 1 k § 175 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, jehož se dopustí ten, kdo bezprostředně směřoval k tomu, aby jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy nutil, aby něco konal, opominul nebo trpěl, a způsobil tím značnou škodu, čehož se dopustil v úmyslu takový čin spáchat, avšak k jeho dokonání nedošlo.

19. Nejvyšší soud k námitkám obviněného připomíná, že soud prvního stupně ve skutkové větě výroku svého rozsudku uvedl a popsal průběh činu i skutečnosti vztahující se ke znaku „pohrůžky jiné těžké újmy“, vůči níž obviněný své výhrady zaměřil. Z popisu skutku ve výroku rozsudku soudu prvního stupně se výslovně podává, že obviněný poškozenému sdělil, že má zakázku od několika osob na jeho diskreditaci, a že se proto zaměřil na jeho intimní život, který sice není trestný, ale v případě jeho zveřejnění by mohl být důvodem jeho ponížení. Později mu sdělil, že když nebude jeho požadavky akceptovat (nedá mu uvedenou sumu peněz), obviněný bude vše postupně předávat celostátním médiím, pustí to do světa a bude „masírovat“ veřejnost. Toto sdělní zdůraznil tak, že naznačil dehonestační účinek tím, že mu uvedl, „že by se na sebe nechtěl dívat v tak choulostivých situacích“. Tato jeho slova poškozený vnímal jako pohrůžku způsobilou jej ohrozit v profesním postavení či partnerském soužití, a proto téhož dne věc oznámil Policii České republiky.

20. Kromě těchto skutečností popis skutku obsahuje i další, jež svědčí jak o záměru obviněného, tak i o jeho pohnutce a zavinění, a obsahují též jím zamýšlený následek, tj. vyplacení finanční částky 675 000 Kč. Popsané okolnosti, za nichž byl čin spáchán, dostatečně výstižně zaznamenávají jednání obviněného tak, aby z něj bylo možné učinit závěr nejen o průběhu skutkového děje a způsobu jeho chování, ale i o povaze a obsahu výhrůžek a jejich možném dopadu na život poškozeného. Soud v odůvodnění rozsudku tyto okolnosti blíže rozvedl a zpřesnil o některé z hlediska naplnění zákonných znaků skutkové podstaty méně významné detaily (např. homosexualitu poškozeného a udržování intimních kontaktů s jinými muži mimo jeho stálého partnera, uvedení možných i reálných škodlivých dopadů do osobní a rodinné i profesní sféry poškozeného aj.), což není nahrazováním či zhojením nedostatků popisu skutku ve výroku o vině, nýbrž o konkretizování okolností v souladu s § 125 odst. 1 tr. ř. tak, aby bylo zřejmé, že obviněný naplnil všechny znaky pokusu předmětného zločinu po objektivní i subjektivní stránce. Všechny takto vyjádřené souvislosti včetně důvodnosti obavy poškozeného z realizace pohrůžky byly v potřebné míře objasněny a prokázány provedeným dokazováním (svědeckými výpověďmi, výpovědí poškozeného i listinnými důkazy – viz strany 3 až 5 rozsudku soudu prvního stupně). V posuzovaném případě tudíž nenastala situace předpokládaná v nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2007, sp. zn. IV. ÚS 434/07, která jedině by mohla vést k závěru o porušení zásad pramenících z článku 2 odst. 3 Ústavy a článku 2 odst. 2 Listiny, a tím i o porušení práva na spravedlivý proces vyplývajícího z článku 36 odst. 1 Listiny a článku 6 odst. 1 Úmluvy.

21. Nejvyšší soud s ohledem na výše uvedené nezjistil vady v popisu skutku, proti kterým obviněný brojil, ani neúplnosti v popsaných zjištěních, která jsou navíc s potřebným rozvedením v odůvodnění

napadených rozhodnutí dostatečně výstižná a pro právní závěry dostačující, a proto jeho výhradám v této části dovolání nemohl přisvědčit. Pro úplnost lze dodat, že z výsledků provedeného dokazování ani z popisu skutku, jak byl zjištěn a uveden v tzv. skutkové větě výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, nejsou zřejmé žádné známky libovůle nebo snahy vyhnout se plnění svých povinností ve vztahu k rozsahu a způsobu provedeného dokazování. V projednávané věci se nejedná ani o případnou existenci tzv. deformace důkazů, tj. vyvozování skutkových zjištění, která v žádném smyslu nevyplývají z provedeného dokazování (srov. nález Ústavního soudu ze dne 14. 7. 2010, sp. zn. IV. ÚS 1235/09, či ze dne 4. 6. 1998, sp. zn. III. ÚS 398/97). Soudy ve věci stanovený rozsah provedeného dokazování je dostatečný k řádnému objasnění všech rozhodných skutečností a opatřené důkazy vinu obviněného v potřebné míře bez pochybností prokázaly, když je soudy posuzovaly ve vzájemném kontextu a dodržely všechny postupy předepsané § 2 odst. 5, 6 tr. ř. i § 125 a § 134 tr. ř.

22. Podle obviněného nemohla být za jinou těžkou újmu ve smyslu § 175 odst. 1 tr. zákoníku považována možnost zveřejnění homosexuální orientace a vztahů poškozeného, protože tato informace není způsobilá přivodit žádnou újmu, natož vážnou, když jde v současné době o banální skutečnost i u lidí ve společnosti vysoce postavených, k nimž poškozený jako řadový poslanec nepatřil, navíc když si byl poškozený jist, že žádný kompromitující materiál neexistuje.

23. S těmito výhradami se Nejvyšší soud neztotožnil, protože z obsahu rozsudku plyne, že soud prvního stupně na možnost způsobení jiné těžké újmy usuzoval ze všech okolností, za nichž k činu došlo, a vycházel z toho, že obava z negativních následků u poškozeného spočívala v tom, že seznámení veřejnosti nikoli jen se sexuální orientací poškozeného, ale zejména se skutečností, že si zval do poslaneckého bytu placeného z peněz daňových poplatníků mladé homosexuální partnery, by mohlo výrazně ovlivnit jeho pracovní život. Poškozený byl v rozhodné době volený člen Sněmovny Parlamentu České republiky, a proto závislý na přízni voličů, bez ohledu na to, zda by kandidoval i v dalším období, neboť nepochybně jednou narušené dobré jméno by mělo nepříznivý dopad i po případném ukončení politické kariéry. Takto zveřejněné informace obecně mohou zasáhnout i rodinný život poškozeného, a to bez ohledu na to, nakolik byla rodina seznámena s jeho sexuální orientací a jeho kontakty s mladými hochy. Doplnil, že k takovému zasažení do rodinného života nakonec i došlo, neboť poškozený musel svého partnera seznámit v souvislosti s posuzovaným jednáním se všemi skutečnostmi, o kterých partner do té doby nebyl informován (viz strany 6 až 7 rozsudku soudu prvního stupně).

24. Odvolací soud, jenž se s těmito úvahami ztotožnil, poukázal na to, že zákonný znak pohrůžky jiné těžké újmy ve smyslu § 175 tr. zákoníku může zahrnovat různé způsoby vyhrožování, protože není zákonem blíže definován. Musí však jít o neoprávněné jednání pachatele, který hrozí způsobením takových následků, jež jsou svou intenzitou srovnatelné s hrozbou spojovanou s pohrůžkou násilí. S poukazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2011, sp. zn. 8 Tdo 612/2011, ze dne 11. 3. 2015, sp. zn. 3 Tdo 17/2015, či ze dne 15. 10. 2014, sp. zn. 7 Tdo 1205/2014, a v souladu s nimi připomenul, že při posuzování, zda jde o pohrůžku jinou těžkou újmou, je třeba přihlížet též k závažnosti možného narušení osobních, rodinných, pracovních či podnikatelských nebo jiných vztahů poškozeného pro případ uskutečnění učiněné pohrůžky, k individuálním rysům osoby poškozeného a k intenzitě ovlivnění jeho psychického stavu, přičemž pohrůžka jiné těžké újmy u trestného činu vydírání může spočívat i v tom, že pachatel prostřednictvím televizní reportáže zveřejní některé skutečnosti, které jsou způsobilé poškodit dobrou pověst jiného, a učiní tak jen proto, aby poškozeného přiměl k jednání, ke kterému není povinen, neboť intenzitu pohrůžky zvyšuje její uveřejnění prostřednictvím tisku, rozhlasu, televize či veřejně přístupné počítačové sítě.

25. Nejvyšší soud se s těmito argumenty soudů nižších stupňů ztotožnil, protože znak jiné těžké újmy byl v popisu skutku dostatečně rozveden tím, že pohrůžka tkvěla ve zkompromitování poškozeného v očích veřejnosti uvedením podrobností z jeho soukromého života, spočívajících v zásadě v tom, že je

homosexuál a svou orientaci provádí určitým způsobem promiskuitně, navíc ve státním bytě, který mu byl propůjčen v době výkonu jeho poslaneckého mandátu. Tyto skutečnosti vyplývající z výsledků provedeného dokazování, byť nejsou takto jednoznačně uvedeny v popisu skutku, vyplynuly z výsledků provedeného dokazování a jako takové jsou obsaženy v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, přičemž odvolací soud se s nimi ztotožnil a svůj výklad k nim doplnil.

26. V obecné rovině je třeba uvést, že pohrůžka jiné těžké újmy, kterou obviněný zpochybnil, může spočívat v hrozbě způsobení závažné majetkové újmy, vážné újmy na právech, na cti či dobré pověsti, může směřovat k rozvratu manželství nebo rodinného života apod.; musí se však jako těžká újma objektivně jevit a napadený ji jako těžkou újmu musí také objektivně pociťovat (srov. rozhodnutí č. 10/1979-II. Sb. rozh. tr.). Při posuzování, zda jde o jinou těžkou újmu, je nutno přihlížet k osobním poměrům napadeného, k jeho vyspělosti, zkušenostem, psychickému stavu, společenskému postavení apod., neboť dopad stejné pohrůžky může být podle její povahy u různých poškozených odlišný. Proto v praxi bylo za jinou těžkou újmu považováno i např. vyhrožování pachatele poškozeným dívkám např. tím, že jejich erotické fotografie zveřejní v rozporu se smlouvou, na jejímž základě byly vytvořeny (tj. že je nechá otisknout v časopisech vycházejících v České republice či je předá rodičům poškozených), neboť takové vyhrožování lze považovat za významný zásah do jejich osobního a rodinného života, tedy za pohrůžku jinou těžkou újmou zasahující do jejich dobré pověsti v rodině a blízkém sociálním okolí (srov. rozhodnutí č. 25/2012 Sb. rozh. tr.). Za pohrůžku jiné těžké újmy lze tak zásadně považovat neoprávněné jednání pachatele, které může objektivně vést k závažné újmě zejména na cti, dobré pověsti nebo v rodinném a pracovním životě poškozeného, a přitom je způsobilé vzbudit u poškozeného obavy z jejího uskutečnění, a to i s přihlédnutím k její závažnosti a k osobním poměrům poškozeného (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 1. 2007, sp. zn. 11 Tdo 1545/2006, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, roč. 2007, seš. 33, pod č. T 967, obdobně též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2005, sp. zn. 5 Tdo 1439/2004, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, roč. 2005, seš. 14, pod č. T 776, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2008, sp. zn. 8 Tdo 633/2008, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, roč. 2008, seš. 48 pod č. T 1117, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 6. 2010, sp. zn. 3 Tdo 465/2010). Vždy však musí jít o jednání neoprávněné. Za oprávněné však nelze označit jednání, jestliže by bylo použito sice prostředku dovoleného, nikoli však dovoleného ve vztahu k účelu sledovanému pachatelem (např. hrozba věřitele, že přistoupí k výkonu rozhodnutí, jestliže mu dlužník nezaplatí). Naproti tomu pohrůžka jinak dovoleným, anebo dokonce společensky prospěšným prostředkem nebo postupem může být pohrůžkou jiné těžké újmy, jestliže nejde o prostředek či postup dovolený k danému účelu (ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1753).

27. V duchu těchto zásad je třeba k projednávané věci uvést, že konkrétní okolnosti posuzovaného činu měly dopad do sféry soukromého i profesního života poškozeného, a to se zřetelem na jeho skutečné individuální poměry v době, kdy k činu došlo, když význam měly i místní a časové souvislosti, za nichž tato pohrůžka poškozenému byla sdělena. Je potřeba zdůraznit, že poškozený obviněného neznal, první kontakt s ním měl prostřednictvím svého asistenta, tudíž v rámci výkonu poslaneckého mandátu. Předmětem těchto výhrůžek měly být „kompromitující materiály“. Byť jejich obsah není ve skutku přímo uveden, jeho dehonestující kontext jasně plyne z obsahu provedeného dokazování a je rozveden v odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí. Odkázat lze na obsah výpovědi svědka L. B., jenž popsal, jak se seznámil s poškozeným, s nímž měl homosexuální vztah, i s obviněným, který tento jeho vztah vysledoval a využil. Z výpovědi asistenta poškozeného J. K. vyplynuly okolnosti, za nichž mu obviněný naznačoval obsah kompromitujících materiálů, jež proti němu má, a v tomto kontextu poukazoval na poslanecký byt poškozeného ve XY ulici. Rovněž i z výpovědi svědka L. R. se podávají okolnosti, z nichž je zřejmé, že údajné kompromitující materiály proti poškozenému se měly týkat jeho osobního a sexuálního života. Kromě toho je třeba zdůraznit, že obviněný právě na tuto stránku života poškozeného působil, navíc tak činil neurčitými a

nekonkrétními náznaky tak, aby právě touto tajemností, jež mohla obsáhnout jakékoliv informace i velmi intimního rázu, zdůraznil povahu výhrůžky, kterou hodlal zveřejnit, aby o to víc zvýšil obavu poškozeného z tohoto případného následku. Právě i tato nejistota byla obviněným cílena na podnícení strachu u poškozeného z toho, že by mohly být sděleny a zveřejněny i zcela nevhodné, případně též nepravdivé skutečnosti, které by jej před veřejností uváděly do špatného světla, a jejich vyvracení by k ničemu dobrému nepřispělo.

28. Zejména tato možnost, že by na veřejnost vyšly podrobnosti z jeho homosexuálního života, mohly představovat ve své intenzitě ztrátu důvěry a zájmu voličů poškozeného, který byl poslancem Parlamentu České republiky (srov. článek 19 a násl. Ústavy). V případě tohoto mandátu je to především důvěra občanů, která se vytváří osobním přístupem a příkladem, a její ztráta představuje i oslabení politického vlivu, a proto může mít pro poškozeného dopad ve smyslu jiné těžké újmy. Při neurčitosti uváděné diskreditace rovněž nebylo možné vyloučit možnost zpochybnění dodržení zásad etického kodexu poslance založeného na ochraně veřejného zájmu, otevřenosti, svědomitosti, dobrého jména Poslanecké sněmovny a odpovědnosti (srov. článek 1 Etického kodexu poslance Poslanecké sněmovny, dostupný např. na https://www.novinky.cz/specialy/dokumenty/clanek/dokument-eticky-kodex-poslance-40108248).

29. Z objektivně zjištěných souvislostí v této trestní věci vyplynulo, že následek v podobě těžké újmy u poškozeného sice nenastal, ale jednání obviněného k němu směřovalo, neboť informace pro jeho očernění obviněný čerpal v okruhu známých poškozeného, mimo jiné i od jeho sexuálních partnerů (viz svědek L. B.). Podstatný význam mohlo mít i to, že poškozený tuto skutečnost o svém homosexuálním zaměření veřejně neuváděl, a tudíž její mediální zveřejnění by pro něj jak v jeho profesním životě, např. tím, že by to část veřejnosti nemusela vnímat jako pozitivní zjištění, tak i v osobním životě, jestliže by se taková informace týkala jeho současného partnera, mohlo mít velmi zásadní škodlivý dopad.

30. Na základě uvedeného Nejvyšší soud dospěl k závěru, že za jinou těžkou újmu ve smyslu § 175 odst. 1 tr. zákoníku mohou být považovány se zřetelem na konkrétní dopady pro poškozeného i výhrůžky týkající se zveřejnění jeho homosexuální orientace a skutečností s ní souvisejících i přesto, že je takový vztah dvou osob stejného pohlaví legalizován zákonem č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. U jiné těžké újmy není podstatné, že okolnost, jíž je vyhrožováno, je zákonem upravena, ale to, jaké informace a v jaké podobě a za jakých okolností jsou zveřejňovány. Především je rozhodující i individuální závažnost a hloubka hrozby a jejího dopadu na čest a dobrou pověst, což vychází ze subjektivních poměrů, vztahů a vazeb každého jednotlivce, a proto stejné pohrůžky mohou být podle jejich povahy u různých osob co do svého dopadu odlišné. Zveřejnění takové informace může mít neblahý, zásadně tíživý nebo hanobící účinek zejména na osoby politicky či jinak veřejně činné, obzvláště v případě, když ji taková osoba sama veřejnosti nepřiznala. O tento znak jde tehdy, pokud pachatel neoprávněně hrozí skutečnostmi a způsobením následků, které jsou způsobilé vážně narušit osobní či rodinné vztahy (srov. rozhodnutí č. 25/2012 Sb. rozh. tr.), proto je podstatná intenzita dopadu takové pohrůžky, obsahuje-li hrozbu zveřejnění osobních nebo intimních okolností dotýkajících se této oblasti.

31. Nejvyšší soud o možnosti naplnění znaku jiné těžké újmy podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku v jednání obviněnému kladeném za vinu neměl pochybnosti, neboť hrozil-li obviněný poškozenému zveřejněním a medializací dokumentace jeho intimního života (lhostejno přitom, zda mělo jít o fotografie, videozáznamy, zvukové nahrávky a zda tyto měly být rozšířeny a zveřejněny tiskem, televizí, prostřednictvím veřejné počítačové sítě, rozhlasem nebo i jinak), už tato skutečnost sama o sobě byla způsobilá uvedený znak základní skutkové podstaty zločinu vydírání naplnit. Zveřejnění uvedených skutečností by u poškozeného jako poslance za komunistickou stranu vedlo k jeho zostuzení a diskreditaci přinejmenším v jeho osobním a rodinném životě a vedle toho by jej mohlo

poškodit i v jeho politickém postavení.

32. Pro neurčitost výhrůžek a jejich nekonkrétnost nelze s jistotou tvrdit, jaké konkrétní skutečnosti měly být součástí „diskreditace“. Z okolností, jak byly obviněným poškozenému předkládány, bylo možné dovodit jakékoliv jeho důstojnost hanobící okolnosti, které mohly být směřovány do různých oblastí osobního života poškozeného. Poškozený měl přitom důvod se splnění této pohrůžky obviněným obávat i s ohledem na svůj osobní život, jak bylo výše uvedeno. Cílem obviněného pak bylo zdůraznit jejich intenzitu v působení na poškozeného, aby se podvolil jeho vůli a uhradil mu jím požadovanou finanční částku.

33. Ze všech takto rozvedených důvodů Nejvyšší soud dovolání obviněného považoval jako celek za nedůvodné, v části pak bylo podáno mimo označený dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Zásadně je však třeba shrnout, že závěry učiněné soudy nižších stupňů ohledně naplnění znaků pokusu zločinu vydírání podle § 21 odst. 1, k § 175 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku, jímž byl obviněný uznán vinným, mají podklad v obsahu spisu i zákonné úpravě a na ni navazující judikatuře soudů.

34. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud mohl důvodnost dovolání posoudit na základě odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí a příslušného spisu, z nichž je patrné, že napadená rozhodnutí ani jim předcházející řízení netrpí vytýkanými vadami, dovolání obviněného jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.